

Врз основа на член 132 став 1 алинеја 10 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (Службен весник на РСМ БР.184/2013, 13/2014, 44/2014, 101/2014, 132/2014, 142/2016 и 132/2017, 168/18,248/18 и 27/19) член 60 став 1 алинеја 10 од Статутот на ЈРП МРТ бр.01-4454/2 од 16.08.2019 година, член 4 од Законот за заштита на укажувачи (Сл.весник на РСМ бр.196/15, 35/18) а во врска со член 2 став 4 од Правилникот за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор (Сл.весник на РСМ 46/2016), Директорот на ЈРП МРТ го донесе следното:

УПАТСТВО

за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците од пријавите и обезбедување на заштита на личните и други податоци на укажувачите

МАКЕДОНСКА РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА
бр. 02-4701/
3.9.2019 год.
СКОПЈЕ

I. Општи одредби

Член 1

Со ова упатство се уредува и пропишува начинот и постапката за заштитено внатрешно пријавување, постапката за прием на пријави од укажувачи, правата на укажувачите, како и постапувањето и должностите на ЈРП Македонска радиотелевизија (во натамошниот текст ЈРП МРТ) во врска со заштитено пријавување и обезбедувањето заштита на укажувачите.

Член 2

Укажувач може да биде лице кое:

- има засновано работен однос на неопределено или определено време во институцијата;
- е кандидат за вработување, кандидат за волонтер или практикант во институцијата;
- е или било волонтер или практикант во институцијата;
- по било кој основ е или било ангажирано за извршување на работа од страна на ЈРП МРТ;
- по било кој основ е или било во деловен однос или друг однос на соработка со институцијата;
- користи или користело услуги на ЈРП МРТ;

Начин и постапка за заштитено внатрешно пријавување

Член 3

Заштитеното пријавување укажувачот го врши во институцијата односно во Јавно радиодифузно претпријатие Македонска радиотелевизија (во натамошен текст ЈРП МРТ), за каде укажувачот има сомневање или сознание дека е извршено, се врши или ќе се изврши казниво дело или друго незаконито или недозволено постапување со кое се повредува или загрозува јавниот интерес.

Укажувачот не е должен да ја докажува добрата намера и вистинитоста на пријавувањето од став (1) на овој член.

На укажувачот му се обезбедува заштита согласно со закон и му се гарантира доверливост.

Правото на доверливост на укажувачот може да се ограничи со судска одлука за која без одлагање се известува укажувачот.

Член 4

Директорот на ЈРП МРТ назначува овластено лице за прием на пријави кои се доставени заради заштитено внатрешно пријавување (во понатамошниот текст овластено лице за прием на пријави од укажувачи), на кое му обезбедува независност и непречност во работата.

Овластувањето содржи податоци за име и презиме, работно место и телефонски број на овластеното лице, поштенска адреса и адреса на електронска пошта за прием на пријави.

Податоците од став 2 се објавуваат на веб страна на ЈРП МРТ.

Директорот на ЈРП МРТ, на овластеното лице од став (1) на овој член му обезбедува простор и опрема пропишана во член 4 став (3) од Правилникот за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор (Сл.весник на РСМ 46/2016),

Директорот на ЈРП МРТ, на овластеното лице од став (1) на овој член му обезбедува соодветен простор и опрема пропишана во член 4 став (3) од Правилникот за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор (Службен весник на РСМ 46/2016).

Член 5

Овластеното лице за прием на пријави од укажувачи е должен:

-да врши прием и заведување на пријавата, постапување по пријавата, проценка на содржината од пријавата, известување до Директорот, проследување на пријавата до службеното лице во ЈРП МРТ односно надлежна институција.

-да ги почитува процедурите утврдени со ова Упатство за заштитено внатрешно пријавување;

- да ги заштити личните податоци на укажувачот, односно податоците кои можат да го откријат идентитетот на укажувачот кој бара да биде анонимен или пријавува доверливо, согласно со прописите за заштита на личните податоци.

- да го информира укажувачот кое е познат за преземените мерки во врска со пријавата без одлагање, а најдоцна во рок од 15 дена од денот на приемот на пријавата.

II. НАЧИН НА ПРИЈАВУВАЊЕ И ПОСТАПКА ПО ПРИЈАВИ ОД УКАЖУВАЧИ

Член 6

Заштитено внатрешно пријавување укажувачот го врши со поднесување на пријава:

- во писмена форма (доставено лично или препорачано по пошта);
- по електронски пат преку електронско сандаче или
- усно на записник пред овластеното лице;

Пријавата во писмена форма или на записник укажувачот ја поднесува до овластеното лице само во текот на работното време.

Укажувачот не е должен да ја докажува добрата намера и вистинитоста на поднесената пријава.

Член 7

Доколку пријавата биде дадена усно, овластеното лице составува записник во кој ги евидентира следните податоци:

1) податоци за укажувачот (доколку е познат):

- име и презиме;

- категорија на лице во која припаѓа укажувачот согласно Законот за заштита на укажувачи;

- барање од укажувачот да остане доверлив и степен до кој тоа го бара;

2) Податоци за лицето против кој укажувачот пријавува;

3) Опис на незаконитото постапување;

4) начин и форма на комуникација со овластеното лице а предложени од укажувачот;

5) прилози;

6) датум и место на прием на пријавата;

Заради совпаѓање на содржината на усната пријава, записникот го потпишуваат укажувачот и овластеното лице и истиот се заведува како примена пријава а по барање на укажувачот може да му биде дадена и копија од записникот.

Член 8

Доколку пријавата е доставена во електронска форма, овластеното лице го печати записот и го заведува како примена пријава.

По исклучок, ако кон пријавата има многу прилози, овластеното лице може да одлучи да ги чува само во електронска форма доколку печатењето на прилозите е нееконично.

Член 9

Заведувањето на примената пријава овластеното лице ја врши со ставање приемен штембил и евидентирање во посебниот деловодник.

Документите поврзани со заштитеното внатрешно пријавување се чуваат заклучени во посебен за тоа изготвен ормар, кој се наоѓа во просторија на ЈРП МРТ.

Член 10

Овластеното лице, истиот ден по приемот ја заведува пријавата со сите прилози, ја разгледува, проучува и врши проценка на нејзината содржина.

Доколку овластеното лице утврди дека примената пријава не претставува односно не се однесува на пријава од укажувач, за истото веднаш во предметот става забелешка и ја евидентира во посебен деловодник.

Овластеното лице задржува копија од оформениот предмет, а оригиналите (пријава и приложени документи) во рок од 1 (еден) ден со допис ги доставува до писарницата на надлежната институција, за што без одлагање писмено го известува подносителот на пријавата.

По доставувањето на дописот и евентуалното известување од став (3) на овој член, овластеното лице врши архивирање на предметот.

Член 11

По приемот и заведувањето на пријавата, овластеното лице врши проценка дека поднесената пријава е логична, разумна и содржи доволно елементи за да биде проследена за понатамошно постапување и во рок од 1 (еден) ден донесува заклучоци за понатамошно постапување по пријавата кои се однесуваат на надлежноста односно ненадлежноста на ЈРП МРТ за постапување по пријавата и преземање на соодветни мерки за постапување по пријавата.

Во вршењето на проценката од ставот (1) на овој член, овластеното лице може да побара дополнителни информации од укажувачот доколку е познат, како и да се консултира со други лица, а притоа да внимава на заштитата на идентитетот на укажувачот.

За наводите од содржината на пријавата и заклучоците од ставот (1) од овој член овластеното лице веднаш го известува Директорот, освен и само доколку констатира дека пријавата е насочена против Директорот.

Доколку пријавата е насочена против Директорот, овластеното лице во рок од 1 (еден) ден подготвува допис со кој пријавата и приложените документи ги проследува до надлежните институции за што без одлагање писмено го известува подносителот на пријавата доколку истиот е познат.

Член 12

Овластеното лице кога ќе процени дека поднесената пријава е логична и разумна и истата претставува пријава од укажувач и содржи доволно елементи за понатамошно постапување, во рок од 1 (еден) ден донесува заклуч-ок/оци за понатамошно постапување по пријавата кои се однесуваат на надлежноста на ЈРП МРТ за постапување по пријавата и за заштита на укажувачот или нему блиско лице.

Овластеното лице по донесувањето на заклуч-окот/оците од став 1 на овој член, без одлагање со допис ја проследува пријавата до службеното лице во ЈРП МРТ кое е надлежно за постапување во областа по која се поднесува пријавата, откако претходно ќе ги издвои личните податоци и податоците кои можат да го разоткријат идентитетот на укажувачот доколку истиот барал да остане доверлив.

Овластеното лице без одлагање го известува Директорот за наводите од содржината и заклучоците за понатамошното постапување по пријавата.

Овластеното лице без одлагање, на барање на укажувачот го известува за текот и преземените дејствија во постапката и му овозможува увид во списите на предметот, освен и со исклучок на оние списи и информации кои можат да имаат штетни последици за текот на постапката, за што ги издвојува истите и потоа го известува укажувачот.

Службеното лице по приемот на пријавата постапува по истата и презема мерки по наводите истакнати во пријавата и до овластеното лице во рок од 7 (седум) дена доставува извештај за преземените мерки и активности во врска со наводите од пријавата.

Овластеното лице потоа во рок од 3 (три дена) со допис го известува подносителот на пријавата (укажувачот) доколку е познат или овластеното лице од друга институција која ја проследило пријавата а во врска со превземените мерки и дејствија.

Член 13

Овластеното лице го информира укажувачот за превземените мерки во врска со пријавата, без одлагање, а *најдоцна во рок од 15 дена* од денот на приемот на пријавата.

Член 14

Доколку по поднесената пријава надлежна е да постапува друга институција согласно закон, овластеното лице во рок од 8 дена по приемот и заведувањето на пријавата ја проследува до надлежната институција.

За проследувањето на пријавата од став (1), овластеното лице истовремено го известува укажувачот доколку е познат.

III. ИЗДВОЈУВАЊЕ И ОБРАБОТКА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД ПРИЈАВИТЕ**Член 15**

Се забранува откривање или овозможување откривање на идентитетот на укажувач без негова согласност, освен кога тоа се бара со судска одлука кога е неопходно потребно за водење на постапка пред надлежен орган.

Овластеното лице по приемот на пријавата постапува во согласност со оваа процедура и согласно Законот за заштита на укажувачи, истото е должно особено да ги заштити личните податоци на укажувачот односно податоците кои можат да го откријат идентитетот на укажувачот доколку истиот бара да биде анонимен или пријавува доверливо согласно со прописите за заштита на личните податоци.

Овластеното лице потпишува Изјава за неоткривање на личните податоци, во согласност со прописите за заштита на личните податоци.

Овластеното лице го известува пријавувачот дека неговиот идентитет може да биде откриен на надлежниот орган, доколку без откривање на идентитетот не би било можно да се постапува пред тие органи, како и да го извести за мерките за заштита на учесникот во кривичната постапка.

Ако во текот на постапката е неопходно да се открие идентитетот на пријавувачот, овластеното лице за прием на пријави од укажувачи е должно за тоа да го извести пријавувачот, пред откривањето на идентитетот.

Секое лице кое ќе ги дознае податоците за идентитетот на укажувачот, е должно да ги штити тие податоци.

IV. ЗАШТИТА НА УКАЖУВАЧИТЕ**Член 16**

На укажувачот и на нему блиско лице им се обезбедува заштита од било каков вид на повреда на право, при утврдување на одговорност, санкција, престанок на работен однос, суспензија на работно место, распоредување на друго работно место кое е понеповолно, дискриминација или штетно дејствие или опасност од настапување на штетни дејствија заради извршеното заштитено внатрешно пријавување согласно закон и му се гарантира анонимност и доверливост.

Заштитата од ставот (1) на овој член се обезбедува од страна на ЈРП МРТ со преземање на дејствија да се спречи повреда на правата од работен однос или на кое било право и воздржување од дејствија со кои се повредува или загрозува било кое право на укажувачот заради извршеното пријавување.

Доколку не е обезбедена заштитата од ставот (2) на овој член, укажувачот за ова пријавува во Државната комисија за спречување на корупцијата, Народниот правобранител, Инспекцискиот совет, Министерството за внатрешни работи и до Јавното обвинителство на РСМ кои по пријавата без одлагање постапуваат во согласност со своите надлежности и ингеренции.

Член 17

Заштитено пријавување укажувачот може да врши и со пријавување до Министерството за внатрешни работи, надлежното јавно обвинителство, Државната комисија за спречување на корупција, Народниот правобранител или други надлежни институции доколку:

- Внатрешното пријавување е непосредно или посредно насочено против раководното лице во ЈРП МРТ;
- Укажувачот во врска со пријавувањето не добие информација за преземени мерки во рок од 15 дена од денот на приемот на пријавата и
- Не се преземени мерки или укажувачот не е задоволен од постапувањето или се сомнева дека нема да се преземат мерки или дека внатрешното пријавување ќе предизвика штетни последици по него или по негово блиско лице (заштитено надворешно пријавување).

Доколку укажувачот не изврши внатрешно или надворешно пријавување, а изврши јавно пријавување, нема право на заштита што произлегува од заштитено јавно пријавување.

Член 18

Укажувачот има право и на судска заштита пред надлежен суд согласно со закон во постапка по тужба и во оние случаи кои се предвидени во Законот за заштита на укажувачи.

Постапката по тужба од став (1) од овој член е итна.

Член 19

Во случај на спор за постоење на повреда на право на укажувачот и на негово блиско лице заради пријавување, товарот на докажување е на страната на институцијата која ги повредило правата на укажувачот или на членовите на неговото семејство.

Член 20

Укажувачот има право на надомест на штета што може да ја претрпи тој или нему блиско лице заради заштитено пријавување.

Барањето за надомест на штета од ставот (1) на овој член се остварува со поднесување на тужба до надлежен суд.

Член 21

Злоупотреба на пријавувањето на укажувачот е свесно пријавување невистинити информации за физичко или правно лице со цел предизвикување на штетни последици за истото.

Злоупотреба на пријавувањето на укажувачот е и доколку со должно внимание и совесно, до степен до кој тоа го дозволуваат околностите, не проверил дали тие се точни и веродостојни.

Со утврдување на злоупотребата од ставовите (1) и (2) на овој член се губи заштитата обезбедена согласно со Законот за заштита на укажувачи.

Злоупотребата на пријавувањето на укажувачот поради која настанале штетни последици за физичкото или правното лице е основ за поведување на постапка за утврдување на негова одговорност согласно со закон.

V. Преодни и завршни одредби**Член 22**

Овластеното лице е должно да изготвува полугодишен извештај за примени пријави од укажувачи и истиот го доставува до Државната комисија за спречување на корупција.

Член 23

Надзор над спроведувањето на одредбите од Закон за заштита на укажувачи врши Министерството за правда.

Член 24

Ова упатство влегува во сила со денот на донесувањето и истото се објавува на официјалната веб страна на ЈРП МРТ заедно со податоците за овластеното лице за прием на пријави од укажувачи и законската регулатива за заштитено внатрешно пријавување а со цел истите да бидат јавно и транспарентно објавени и достапни.